

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Filosofie
1.4 Domeniul de studii	Fiosofie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Filosofie/Filosofie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	METAFIZICĂ						
2.2 Titularul activităților de curs	Lector dr. Codruța Hainic						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lector dr. Codruța Hainic						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	48	Din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					16
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					16
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					24
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		72 conv			
3.8 Total ore pe semestru		48 fiz./144 conv			
3.9 Numărul de credite		6			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de un număr minim de prezențe.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Activitatea de seminar este obligatorie (prezentare de text, intervenții) în proporție de minimum 50%.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • C1.1 Identificarea și definirea conceptelor și teoriilor fundamentale ale filosofiei, pe parcursul lecturii unor texte filosofice date • C1.3 Definirea și exprimarea specificității problemelor filosofice în raport cu alte discipline umaniste • C2.2 Examinarea analitică și sintetică a unor texte/teorii filosofice, pe baza terminologiei specifice • C2.3 Problematizarea și operaționalizarea conceptelor cheie pentru soluționarea unor probleme filosofice de complexitate medie • C4.1 Formularea de ipoteze referitoare la acțiunile și experiența umană, utilizând în mod adecvat limbajul și metodele de bază ale Filosofiei • C4.4 Reflecția critică și constructivă asupra modalităților de construire și de aplicare a ipotezelor filosofice referitoare la existența umană
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT1 Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații - problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluționării lor eficiente

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cursul se adresează studenților aflați în ultimul semestru al parcursului lor profesional la nivel de licență în domeniul Filosofie. Obiectivul general constă în familiarizarea studenților cu conceptele fundamentale ale metafizicii, așa cum au fost acestea caracterizate și definite începând cu antichitatea și terminând cu perioada contemporană. Dată fiind istoria lungă a acestei discipline, diferitele perspective asociate unor metodologii diferite, sau chiar unor subiecte diferite, implică o analiză privitoare la registrul metafizicii în care acestea se plasează.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Originea problematicii metafizice (perspectivă istorică) • Reconstrucția critică a istoriei metafizicii • Câteva concepte de bază, clasice și moderne, în metafizică • Metafizica modală • Nominalism și lumi posibile • Criterii de existență • Întrebarea fundamentală a metafizicii • Problema cunoașterii metafizice - critica metafizicii • Relația metafizicii cu limbajul

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs 1: Originea problematicii metafizice Obiective: 1. Discutarea originii termenului de metafizică.	Prelegerea, dialogul	

<p>2. Analizarea succintă, istorică a unor concepții metafizice, concepții asociate unor metodologii sau chiar subiecte diferite privitoare la domeniul metafizicii.</p> <p>Cuvinte cheie: metafizică, ființa în sine ca atare, cauze prime, principii prime.</p>		
<p>Curs 2: Modalități de legitimare a discursului metafizic în trecerea de la modernitate la postmodernitate</p> <p>Obiective:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Criticarea metafizicii clasice. 2. Încercarea de legitimare a metafizicii precum și a pretențiilor ei de cunoaștere, în cadrul filosofiei contemporane. <p>Cuvinte cheie: problema Ființei, reconceptualizare, natura și temeiul existenței.</p>	Prelegerea, dialogul	
<p>Curs 3 – 4. Tipuri de construcție a metafizicii: metafizică/ontologie, metafizica transcendentă, metafizica formală</p> <p>Obiective:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Discutarea tendinței, în istoria filosofiei, de a echivala metafizica cu ontologia. 2. Circumscrierea metafizicii transcendente și a variantei logico-lingvistice (formale) a metafizicii. <p>Cuvinte cheie: temei, real, ființă, existență, categorii.</p>	Prelegerea, dialogul	
<p>Curs 5. Câteva concepte de bază, clasice și moderne, în metafizică</p> <p>Obiective:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Circumscrierea unor concepte fundamentale pentru domeniul metafizicii. 2. Clarificarea sensurilor și a realităților pe care acești termeni le denumesc. <p>Cuvinte cheie: ființă, devenire, conștiință, limbă, spațiu, timp.</p>	Prelegerea, dialogul	
<p>Curs 6. Metafizica modală</p> <p>Obiective:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cercetarea relației dintre modalitatea <i>de dicto</i> și modalitatea <i>de re</i> a unei propoziții. 2. Analizarea diferenței dintre realism și anti-realism. <p>Cuvinte cheie: necesitate, posibilitate, contingență, imposibilitate.</p>	Prelegerea, dialogul	
<p>Curs 7. Nominalism și lumi posibile</p> <p>Obiective:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analizarea diferențelor dintre nominalism și universalism. 2. Discutarea perspectivelor propuse de posibilism și actualism. <p>Cuvinte cheie: lumi posibile, modalitate de dicto, modalitate de re.</p>	Prelegerea, dialogul	
<p>Curs 8. Argumentul ontologic (criterii de existență ale transcendenței)</p> <p>Obiective:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Discutarea variantelor tradiționale ale argumentului ontologic. 2. Criticarea argumentului ontologic. <p>Cuvinte cheie: argument ontologic, existență, conceptul de Dumnezeu, argument transcendent.</p>	Prelegerea, dialogul	
<p>Curs 9. Întrebarea fundamentală a metafizicii</p>	Prelegerea, dialogul	

<p>Obiective:</p> <p>1. Analizarea necesității de a relua, într-un mod nou, interogația asupra Ființei și existenței.</p> <p>2. Justificarea posibilității discursului ontologic.</p> <p>Cuvinte cheie: Ființă, existență, ontic, ontologic, sensul Ființei, ontologie fundamentală.</p>		
<p>Curs 10. Critica tradiției metafizice occidentale</p> <p>Obiective:</p> <p>1. Analizarea demersului de regândire a metafizicii, în funcție de sfera umanului, în contemporaneitate.</p> <p>2. Analizarea relației dintre destrucția istoriei ontologiei și ontologia fundamentală.</p> <p>Cuvinte cheie: destrucție, istoria ontologiei, experiențe originare, prejudecată, tradiție.</p>	Prelegerea, dialogul	
<p>Curs 11. Timpul ca orizont al inteligibilității existenței</p> <p>Obiective:</p> <p>1. Cercetarea dimensiunilor conceptului de timp.</p> <p>2. Analizarea relației dintre timp și ființă.</p> <p>Cuvinte cheie: ființă, timp, temporalitate.</p>	Prelegerea, dialogul	
<p>Curs 12. Relația metafizicii cu limbajul</p> <p>Obiective:</p> <p>1. Analizarea interacțiunii studiului semiotic cu cel filosofic.</p> <p>2. Cercetarea raportului dintre ființă și limbaj.</p> <p>Cuvinte cheie: semn, semnificație, lume, comprehensiune.</p>	Prelegerea, dialogul	

Bibliografie

Aristotel. *Metafizica*. București: IRI, 1999.

Aubenque, Pierre. *Problema ființei la Aristotel*. București: Teora, 1998.

Berkeley, George. *Principiile cunoașterii omenești*. Iași: Agora, 1995.

Carnap, Rudolf. "Depășirea metafizicii prin analiza logică a limbajului". În *Vechea și noua logică*, București: Editura Paideia, 2001.

Dastur, Françoise. *Heidegger. La question du logos*. Paris: Vrin, 2007.

Descartes, René. *Discurs despre metoda de a ne conduce bine rațiunea și a căuta adevărul în științe*. Editura Academiei Române, 1990.

Foucault, Michel. *Cuvintele și lucrurile*. București: Rao 2006.

Gadamer, Hans-Georg. *Adevăr și metodă*. București: Teora, 2001.

Gilson, Étienne. *Dumnezeu și filosofia*. Editura Galaxia Gutenberg, 2005.

Greisch, Jean. *Ontologie et temporalité. Esquisse d'une interpretation intégrale de Sein und Zeit*. Paris: P.U.F., 1994.

Grondin, Jean. *Le tournant hermeneutique de la phénoménologie*. Paris: P.U.F., 2003.

Habermas, Jürgen. *Discursul filosofic al modernității*. București: Editura All Educational, 2000.

Hainic, Codruța. „Subject Body and Experience in Phenomenological Philosophy” în *Studia UBB Philosophia*, vol.63 (2018), no.1, pp.81-91

„A World of Work? On Heidegger's Pragmata and Their Consequences” cu Cristian Hainic în *Studia UBB Philosophia*, Vol. 57 (LVII) 2 August 2012, pp. 55 -65

- Heidegger, Martin. *Introducere în metafizică*. București: Editura Humanitas, 2011.
- Heidegger, Martin. *Despre miza gândirii*. București: Editura Humanitas, 2007.
- Heidegger, Martin. *Ființă și timp*. București: Editura Humanitas, 2006.
- Heidegger, Martin. *Problemele fundamentale ale fenomenologiei*. București: Editura Humanitas, 2006.
- Heidegger, Martin. "Ce este metafizica?". în *Repere pe drumul gândirii*. București: Editura Politică, 1988.
- Hume, David. *Cercetare asupra intelectului omenesc*. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1987.
- Husserl, Edmund. *Meditații carteziene*. București: Editura Humanitas, 1994.
- Kant, Immanuel. *Critica rațiunii pure*. București: IRI, 1998.
- Kant, Immanuel. *Prolegomene la orice metafizică viitoare care se va putea înfățișa drept știință*. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1987.
- Kripke, Saul. *Numire și necesitate*. București: ALL EDUCATIONAL, 2001.
- Leibniz, Gottfried W. *Disertație metafizică*. București: Humanitas, 1996.
- Leibniz, Gottfried W. *Noi eseuri asupra intelectului uman*. Cluj Napoca: Grinta, 2003.
- Lewis, David. *Philosophical Papers*, 2 vol, Oxford, Oxford University Press, 1986
- McTaggart, J., *The Nature of Existence*, vol. II, Cambridge: Cambridge University Press, 1927, secțiunile §§ 303 – 333.
- Plantinga, Alvin, „Actualism and possible worlds”, *Theoria*, vol 42, pp 139–60, 1976
- Plantinga, Alvin. *Natura necesității*. București: Editura Trei 1998.
- Polt, Richard and Gregory Fried, eds. *A Companion to Heidegger's Introduction to Metaphysics*. New Haven and London: Yale University Press, 2000.
- Prigogine, Ilya, Stengers, Isabelle. *Între eternitate și timp*. București: Humanitas, 1997.
- Rorty, Richard. "Wittgenstein, Heidegger and the Reification of Language". In Guignon, Charles B., *The Cambridge Companion to Heidegger*. New York: Cambridge University Press, 2006.
- Russell, Bertrand. *Misticism și logică*. București: Herald, 2011.
- Strawson, P. F. *Limitele rațiunii – Un eseu despre "Critica rațiunii pure" a lui Kant.*, București: Humanitas, 2003.
- Strawson, P. F. *Entity and Identity and Other Essays*, OUP, 2000
- Whitehead, Alfred N. *Religia în formare*. București: Herald, 2010.
- Wittgenstein, Ludwig. *Tractatus logico-philosophicus*. București: Editura Humanitas, 2001.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1) Leibniz Gottfried W. - <i>Disertație metafizică</i> , București: Editura Humanitas, 1996, pp. 147-157 („Adevărurile prime”) Aubenque Pierre - <i>Problema ființei la Aristotel</i> , București: Editura Teora, 1998, pp. 50-67 („Filosofie primă sau metafizică?")	Prezentare și analiză de text, dezbateri	

2) Habermas, J. <i>Discursul filosofic al modernității</i> , București: Editura ALL EDUCATIONAL, 2000, pp. 19-40 (“Conștiința modernă a timpului și nevoia acesteia de autoasignare”)	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
3) Kant I., <i>Critica rațiunii pure</i> , București: Editura IRI, 1998, pp. 49-73 (“Introducere”)	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
4) Carnap, R. „Depășirea metafizicii prin analiza logică a limbajului” în <i>Vechea și noua logică</i> , București: Editura Paideia, 2001. McTaggart, J., <i>The Nature of Existence</i> , vol. II, Cambridge: Cambridge University Press, 1927, secțiunile §§ 303 – 333.	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
5) Quine, W. O., “Speaking of objects”, în <i>Proceedings and Addresses of the American Philosophical Association</i> , Vol. 31, 1957, pp 5-8	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
6) Kripke, Saul, <i>Numire și necesitate</i> , Editura All Educational 2001, pp. 40-48. Plantinga Alvin - <i>Natura necesității</i> , București: Editura Trei, 1998, pp. 301-331 („Dumnezeu și necesitatea”)	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
7) Heidegger, M., “Ce este metafizica?”. în <i>Repere pe drumul gândirii</i> . București: Editura Politică, 1988. pp. 33-51	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
8) Heidegger, M., „Postfață la ”Ce este metafizica?” în <i>Repere pe drumul gândirii</i> . București: Editura Politică, 1988. pp. 281-289 Heidegger, M., “Introducere la ”Ce este metafizica?”” în <i>Repere pe drumul gândirii</i> . București: Editura Politică, 1988. pp. 349-365	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
9) Heidegger, M., <i>Ființă și timp</i> . București: Editura Humanitas, 2006 pp. 22-27 („Analitica ontologică a <i>Dasein</i> -ului ca scoatere în evidență a orizontului pentru o interpretare a sensului ființei în genere”)	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
10) Heidegger, M., <i>Ființă și timp</i> . București: Editura Humanitas, 2006, pp. 27-36 („Sarcina unei destrucții a istoriei ontologiei”)	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
11) Prigogine, Ilya, Stengers, Isabelle. <i>Între eternitate și timp</i> . București: Humanitas, 1997. pp. 19-34 și pp. 159-184, 185-212.	Prezentare și analiză de text, dezbateri	
12) Foucault, M., <i>Cuvintele și lucrurile</i> , București: Rao, 2006, pp. 399- 408 („Limbajul devenit obiect”); pp. 408-414 („Reîntoarcerea limbajului”); pp. 450--457 („Discursul și ființa omului”)	Prezentare și analiză de text, dezbateri	

Bibliografie

Aristotel. *Metafizica*. București: IRI, 1999.

Aubenque, Pierre. *Problema ființei la Aristotel*. București: Teora, 1998.

Carnap, Rudolf. “Depășirea metafizicii prin analiza logică a limbajului”. în *Vechea și noua logică*, București: Editura Paideia, 2001.

- Foucault, Michel. *Cuvintele și lucrurile*. București: Rao 2006.
- Gilson, Étienne. *Dumnezeu și filosofia*. Editura Galaxia Gutenberg, 2005.
- Greisch, Jean. *Ontologie et temporalité. Esquisse d'une interprétation intégrale de Sein und Zeit*. Paris: P.U.F., 1994.
- Habermas, Jürgen. *Discursul filosofic al modernității*. București: Editura All Educational, 2000.
- Heidegger, Martin. *Introducere în metafizică*. București: Editura Humanitas, 2011.
- Heidegger, Martin. *Ființă și timp*. București: Editura Humanitas, 2006.
- Heidegger, Martin. "Ce este metafizica?". în *Repere pe drumul gândirii*. București: Editura Politică, 1988.
- Kant, Immanuel. *Critica rațiunii pure*. București: IRI, 1998.
- Leibniz, Gottfried W. *Disertație metafizică*. București: Humanitas, 1996.
- Lewis, David. *Philosophical Papers*. 2 vol, Oxford, Oxford University Press, 1986
- McTaggart, J., *The Nature of Existence*, vol. II, Cambridge: Cambridge University Press, 1927, secțiunile §§ 303 – 333.
- Plantinga, Alvin, „Actualism and possible worlds”, *Theoria*, vol 42, pp 139–60, 1976
- Plantinga, Alvin. *Natura necesității*. București: Editura Trei 1998.
- Prigogine, Ilya, Stengers, Isabelle. *Între eternitate și timp*. București: Humanitas, 1997.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul cursului este compatibil cu conținutul unor cursuri de specialitate predate la facultăți de profil "umanist" și "realist": teologie, antropologie, istorie, matematică, fizică, biologie.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- însușirea cunoștințelor predate la curs - cunoașterea metodei, a conceptelor și teoriilor;	Evaluarea se face atât pe parcursul semestrului, cât și la final.	
	- capacitatea de a dezvolta o argumentație proprie (opinii și convingeri personale) în raport cu temele studiate.	Examen scris	66 % din nota finală
10.5 Seminar/laborator	- participare activă - proiecte de cercetare, traduceri, eseuri.	Evaluarea se face atât pe parcursul semestrului, cât și la final.	33 % din nota finală
10.6 Standard minim de performanță			

- Examen: elaborarea unei lucrări scrise cu temă impusă, care să facă dovada capacității de a opera în mod adecvat cu cunoștințele acumulate la curs și la seminar.
- Seminar: participarea la minim 50% din seminarii; îndeplinirea cerințelor minime obligatorii – prezentare de text, intervenții; parcurgerea bibliografiei minime obligatorii.

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....